

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 8. oktobrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Jautrīte Briede, tiesneši Mārtiņš Mits un Juris Juriss,

kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikuma iesniedzēja [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 172/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumu Nr. 309 “Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža” (turpmāk – Koku ciršanas noteikumi) 5.8 apakšpunktu, ciktāl tas ietver izņēmumu un neparedz tiesības cirst visus kokus savrupmājas apbūves teritorijā pēc saviem ieskatiem un bez atļaujas no vietējās pašvaldības (turpmāk – apstrīdētā norma), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 105. pantam un spēkā neesošu no izdošanas brīža.

2. Ar Ministru kabinetu 2026. gada 18. augusta noteikumiem Nr. 493 “Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumos Nr. 309 “Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža”” Koku ciršanas noteikumu 5. punkts izteikts jaunā redakcijā un papildināts ar apstrīdēto normu šādā redakcijā:

“5. Šo noteikumu 4. punktā minētajās teritorijās bez pašvaldības atļaujas koku ciršanai ārpus meža atļauts cirst:

[..]

5.8. kokus, izņemot šo noteikumu 4.11. apakšpunktā minētos kokus, ja teritorijas atļautais izmantošanas veids ir dzīvojamā apbūve, bet ne

daudzdzīvokļu māju apbūve, ja konkrētās pašvaldības saistošajos noteikumos nav noteikta prasība par koku saglabāšanu.”

Vienlaikus Koku ciršanas noteikumi papildināti ar 28. punktu, kurš paredz, ka šo noteikumu 5.8. apakšpunkts stājas spēkā 2027. gada 1. janvārī.

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tās Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts noteic, ka pieteikumā minētais uzskats jāpamato.

Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 11. punktu*). Turklāt ir jāpastāv tiešai saiknei starp personas pamattiesību aizskārums un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*).

Pieteikumā norādīts, ka apstrīdētajā normā noteiktā prasība saņemt atļauju koku ciršanai Pieteikuma iesniedzēja piederošajā nekustamajā īpašumā liedz šo īpašumu apsaimniekot pienācīgi un atbilstoši viņa ieskatiem. Apstrīdētā norma liedz viņam cirst kokus savā nekustamajā īpašumā pēc saviem ieskatiem un uzliek pienākumu prasīt no pašvaldības atļauju šādu darbību veikšanai. Tādējādi apstrīdētā norma aizskar Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 105. pantā ietvertās tiesības uz īpašumu un neatbilst arī Satversmes 1. pantam.

Lai Satversmes tiesas kolēģija varētu pārliecināties par pieteikuma iesniedzēja pamattiesību aizskāruma esību, pieteikuma iesniedzējam konstitucionālajā sūdzībā jānorāda objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturo viņa pamattiesību aizskārums un ļauj konstatēt arī aizskārums rašanās brīdi (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 16.3., 21.1. un 22.3. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējs norādījis, ka apstrīdētā norma liedz viņam piederošajā īpašumā cirst visus kokus pēc saviem ieskatiem bez vietējās pašvaldības atļaujas.

Atbilstoši Koku ciršanas noteikumu 28. punktam apstrīdētā norma stāties spēkā 2027. gada 1. janvārī. Pieteikumā nav norādīti objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturotu tieši Pieteikuma iesniedzējam ar apstrīdēto normu radīto pamattiesību aizskārums un ļautu konstatēt tā rašanās brīdi. Tāpat no pieteikuma

neizriet pamatojums tam, ka apstrīdētā norma būtu radījusi viņam tiešas nelabvēlīgas tiesiskās sekas.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (ieteikums Nr. 172/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Jautrīte Briede